

130 yıl – Üniversite Botanik Bahçeleri

Автор(и): Растителна защита
Дата: 19.04.2022 Брой: 4/2022

Nisan ayında, Üniversite Botanik Bahçeleri baharın renkli çeşitliliğiyle süslenir. Balçık'taki bahçede şu anda çiçek açan soğanlı bitkiler arasında çok sayıda farklı lale çeşidi bulunmaktadır. Bir lale denizi – 64 çeşitten 50.000 soğan. Varna bahçesinde, şakayık benzeri çiçekleri ve püsküllü petal kenarlarıyla ünlü laleleri görebilirsiniz. Üniversite bahçelerinin uzun bir geçmişi vardır; üç şehirde bulunan ve farklı zamanlarda kurulan üç bahçeyi içerir. Görünümleri ve özel karakterleri, nesiller boyu bahçıvanların eseridir ve bitki krallığının zenginliğini yansıtır. Üniversite Botanik Bahçeleri'nin kuruluşunun 130. yıldönümü dolayısıyla, Balçık'taki ekip anma amaçlı bir ilk baskı hazırlamıştır: „Lale Kitabı – Botanik Rehberi“, „Liliaceae“ familyasından soğanlı bitki olan laleye adanmıştır.

130 Yıl – Sofya'daki Botanik Bahçesi

Sofya'daki Üniversite Botanik Bahçesi, ilk Bulgar botanik profesörü Dr. Stefan Georgiev (1859 – 1900) tarafından 1892 yılında kurulmuştur. Leipzig'de doğa bilimleri eğitimini „Chenopodiaceae'nin karşılaştırmalı anatomisi üzerine“ konulu bir doktora ile tamamlamıştır. Bu, bir Bulgar tarafından botanik alanında yazılan ilk bilimsel makaledir. Kısa ömrü boyunca 275 tür içeren tam bir alp ve buzul bitkileri listesi derlemeyi başarmıştır. Toplamda Bulgaristan için 520 yeni bitki türü keşfetmiş ve yaklaşık 50.000 bitkiden oluşan herbaryumlar oluşturmuştur.

1892'de Dr. Stefan Georgiev, o zamanlar 6.000 ağaç ve çalı ile 3.500 bitkili bir sera içeren Sofya Üniversite Botanik Bahçesi'ni kurdu. Botanik Bahçesi'nin açılışında bir meşe ağacı (*Quercus robur L.*) dikildi ve köklerine Çar I. Ferdinand bir altın para yerleştirdi. Bugün, güçlü gövdesi ve tacıyla bu meşe ağacı, bir zamanlar Sofya ovasını kaplayan geniş meşe ormanlarını hatırlatan serin bir gölge sunmaktadır.

Bu bahçede bugün, orkideler, bromeliadlar, Araceae familyasından bitkilerin yanı sıra palmyeler, sikadlar, kaktüsler ve diğer sukulentlerin koleksiyonlarına ev sahipliği yapan benzersiz tür çeşitliliğine sahip seralar bulunmaktadır. Akdeniz bahçesi, narenciye, zeytin, mersin ve defne gibi karakteristik subtropikal bitkilere sahiptir. Gül bahçesinde 40'tan fazla gül çalısı çeşidi yetiştirilmektedir. Ayrıca tipik sucul ve higrofil bitkilerin bulunduğu bir kaya bahçesi ve su alanları da vardır. Sofya'daki yeşil vahanın modern cazibe merkezlerinden biri, çeşitli yenilebilir bitkilerin ve kentsel çevrenin modern bir unsuru olan yeşil çatıların bir arada sunulduğu Büyükanne Bahçesi'dir. Bilgi merkezinde, asırlık meşenin genç fideleri satın alınabilir.

Varna'nın Laleleri

„Varna'nın Laleleri“ koleksiyonu kademeli çiçeklenmesine başlamış olup, çiçeklenme zirvesinin Nisan ayının ikinci yarısı ve Mayıs başında olması beklenmektedir. Sonbaharda toplam 56 lale çeşidinden 50.000'den fazla soğan dikilmiştir.

Bu yıl Varna Ekopark'ta gözlemlenebilecek ilginç çeşitler, *'Double Fringed'* grubundan *Tulipa 'Queensland'* ve *Tulipa 'Snow Crystal'*dir. Bahçe ekibinin paylaştığına göre, bu lalelerin karakteristik özellikleri büyük, şakayık benzeri çiçekler ve petalların püsküllü kenarlarıdır.

'Lilyflowering' grubundan zarif laleler, güzel Darwin lalesi *'Banja Luka'*, güneşle aydınlandığında çiçeklerini genişçe açan çift katmanlı, kokulu lale *'Monsella'* ve daha birçok çeşit, Üniversite Botanik Bahçesi – Varna Ekopark'ı süsleyecek.

Varna şehrindeki Üniversite Botanik Bahçesi, yapay ve doğal ekosistemleri uyumlu bir şekilde birleştiren ülkenin ilk Ekopark'ıdır. Park 360 dekar alanı kaplamaktadır. Arboretum 300'den fazla egzotik ağaç ve çalı türünü içerirken, otsu bitkiler 100'den fazla türdür ve süsen koleksiyonu 250'den fazla varyete ve çeşit sayısına sahiptir.

Lalenin Bahçeleri

Lale Geçidi

Geleneksel olarak, Balçık'taki Üniversite Botanik Bahçesi de soğanlı bitki koleksiyonu „Lale Geçidi”ni – laleler (Tulipa), sümbüller (Hyacinthus), nergisler (Narcissus) ve üzüm sümbülleri (Muscari) – sergilemektedir.

Bu bahar, sahil kasabasında 64 çeşitten 50.000 lale soğanı güzel çanaklarını açacak. Bahçe için yeni olan çeşitler 34 adettir ve tüm gruplardan (erken çiçek açan laleler, orta sezon laleleri, geç çiçek açan laleler ve botanik laleler) ve sınıflardan gelmektedir: tek erken ve tek geç laleler, çift erken ve çift geç laleler, Zafer, Darwin melezleri, zambak çiçekli, püsküllü, yeşil çiçekli, Rembrandt, papağan, çok çiçekli laleler ve Kaufmanniana, Fosteriana ve Greigii sınıflarını içeren botanik laleler. Laleler, „Fidanlık Bahçesi” ve „İlahi Bahçe”de toplam yaklaşık 1.200 m² alana sahip iki en büyük çiçek tarhında yoğunlaşmıştır.

Üniversite Botanik Bahçeleri'nin kuruluşunun 130. yıldönümü dolayısıyla, Balçık'taki ekip anma amaçlı bir ilk baskı hazırlamıştır: „Lale Kitabı – Botanik Rehberi”, „Liliaceae” familyasından soğanlı bitki olan laleye adanmıştır.

Balçık'taki Üniversite Botanik Bahçesi, 1956-1962 döneminde Sofya Üniversitesi „St. Kliment Ohridski” Rektörü Acad. Prof. Daki Yordanov tarafından 1955 yılında kurulmuştur. Bugün 194 dekar alana yayılmakta ve sürekli

артан 4.900'den fazla tür bitki koleksiyonuna sahiptir. Önemli bir turistik mekan olarak kendini kanıtlamıştır. Bunun yanı sıra, bir kültür anıtı ve Biyolojik Çeşitlilik Yasası kapsamında korunan bir alandır.

Botanik Bahçesi'ndeki en büyük cazibe, kaktüs ve sukulentlerin kalıcı sergisidir. Bu dikenli egzotiklerin sevenleri, ayrıca büyük boyutlu açık hava kaktüslerinin yanı sıra kışa dayanıklı kaktüslerin bulunduğu köşenin de keyfini çıkarabilir. Uzmanlar ve turistler için ilgi çekici olan, bahçeye başarıyla tanıtılan egzotik türlerdir – kadim ginkgo, şafak sekoyası (doğal yaşam alanı dışında bu boyut ve yaşta bir bireye sadece Londra'daki Kraliyet Botanik Bahçeleri'nde rastlanır), şeker ağacı ve kauçuk ağacı, pırnal meşesi, büyük çiçekli yaprak dökmeyen manolya ve diğerleri.

Botanik bahçeleri özel amaçlı bahçelerdir – nadir ve nesli tükenmekte olan bitki türlerinin 'ex situ' korunması için faaliyetler yürütürler. Biyolojik Çeşitlilik Yasası'na göre: „Botanik bahçesi, botanik araştırmalar, bilim, eğitim ve doğa koruma eğitimi amaçlarıyla canlı bitki koleksiyonları bulunduran ve yılda beş aydan fazla süre ziyaretçilere açık olan bir kurumdur.“

Üniversite Botanik Bahçeleri, Botanic Gardens Conservation International (BGCI), Consortium of European Botanic Gardens (EBGC) ve Education Network for Environmental Education in Botanic Gardens (EBGEN) üyesidir.

Fotoğraflar: Üniversite Botanik Bahçeleri